

Informovaný souhlas pacienta s operačním výkonem

Odstranění krčních mandlí – tonsilektomie, zmenšení krčních mandlí - tonsilotomie

Jméno, příjmení:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Číslo zdravotní pojišťovny:	

Vážená paní, vážený pane, vážení rodiče
vzhledem k tomu, že se jako osoba plně svéprávná podílíte významným způsobem na diagnostickém a léčebném postupu navrženém u Vaší osoby (Vašeho dítěte), máte nezadatelné právo být před Vaším rozhodnutím o těchto postupech podrobně informován (a).

Na základě Vašeho aktuálního zdravotního stavu (zdravotního stavu Vašeho dítěte) Vám (Vašemu dítěti) byl lékařem indikován operační zákrok:

- odstranění krčních mandlí – tonsilektomie
 zmenšení krčních mandlí – tonsilotomie

Co je tonsilektomie, tonsilotomie:

Krční mandle (tonsily) jsou lokalizovány mezi předním a zadním patrovým obloukem. Krční mandle jsou součástí imunitního systému a jejich hlavní úloha je při vyžívání imunitního systému a to do období puberty.

Tonsilektomie je operační zákrok, který spočívá v odstranění krčních mandlí.

Tonsilotomie je operační zákrok, který spočívá v jejich zmenšení.

Jaký je důvod (indikace) tohoto výkonu:

- **K úplnému odstranění (tonsilektomii)** jsou pacienti indikováni v případě několikrát do roka se opakujících akutních zánětů (angín), které hrozí závažnými vzdálenými komplikacemi – zejména revmatické postižení srdečních chlopní, cév, kloubů či ledvin. Dále u chronického zánětu (přítomnost hrudek - čepů - hnisu v mandlích), které se projevují pachutí a zápachem z úst. Odstranění mandlí je

indikováno i u pacientů s paratonsilárním abscesem = hnisavá kapsa, v okolí mandle (komplikace angíny) a to buď ihned – pokud se zánět nedaří zaléčit konservativnějším postupem anebo odloženě - po zaléčení akutního stavu, jako prevence možné recidivy abscesu. Tonsillektomie je dále léčebným postupem i u nádorových onemocnění mandlí.

- **Ke zmenšení (tonsilotomii)** mandlí saháme v případě nadměrného zvětšení mandlí, projevujícího se zejména u dětí polykacími nebo dechovými obtížemi (obtěžující chrápání až dechovými pauzami).

Alternativy výkonu:

Alternativou je dlouhodobá léčba injekcemi antibiotik. Léčba je možná u akutních a chronických nekomplikovaných zánětů, potíže se však většinou pouze mírní a neodstraní, na rozdíl od chirurgického výkonu, nebezpečí komplikací z trvalého či opakovaného zánětu.

Poškození imunitního systému po odstranění mandlí se nemusíme obávat!

Jaký je režim pacienta před výkonem:

O režimu před výkonem budete informován (a) po přijetí na oddělení.

Jaký je postup při provádění výkonu:

Výkon – provádíme v celkové anestezii a za hospitalizace.

1. **Tonsilektomii** provádíme v mírném záklonu a při stlačení jazyka ústním rozvěračem. Krční mandle jsou po naříznutí předního patrového oblouku tupě škrabkou odstraněny ze svého lůžka.
2. **Tonsilotomii** – při stejném přístupu je krční mandle **ostře seříznuta elektronožem** či klasickým skalpelem zhruba v úrovni předního patrového oblouku.

Jaké jsou možné komplikace a rizika:

Jako každý operační zákrok i tato operace je spojena s rizikem komplikací.

Zde je uveden výčet nejběžnějších komplikací.

- Alergie na léky nebo dezinfekční roztok.
- Pooperační stav je provázen poměrně silnými bolestmi krku při polykání (zejména u tonsilektomie), které tlumíme dostatečně podávanými analgetiky.
- Nejčastější komplikací bývá krvácení z tonsilárního lůžka či rezidua mandle, které dle síly zvládneme v lehčích případech medikamentózně, v závažnějších případech revizí operační rány; četnost této komplikace snižujeme pečlivou kontrolou krvácení během operace – tato komplikace se může vyskytnout až 14 dní po výkonu (nejčastěji 5. a 10. pooperační den).
- Nelze vyloučit pooperační zánět v lůžku či reziduu mandle, kdy je nutné podávání antibiotik.
- Velmi zřídka je možné při manévrování s rozvěračem či elektroauterem během výkonu poranit jazyk, měkké patro, čípek (uvulu) a někdy přední zuby.
- Tlak rozvěrače může zřídka způsobit otok nebo brnění jazyka – odezní většinou

spontánně.

- Ve výjimečných případech nelze vyloučit ani změnu chuti pacienta – úpravu podporujeme podáváním vitamínů skupiny B.
- Dlouhodobou komplikací pouze u tonsilektomie může být rozvoj chronické faryngitidy (většinou řadu let po operaci), projevující pocity sucha či cizího tělesa v krku (tzv. parestezie); jejich vzniku lze předejít vyloučením kouření, pití tvrdého alkoholu a horkých nápojů, vyloučením pálivých jídel, pobytu v přetopených, suchých a prašných prostředích atp.
- Při výkonech v celkové anestezii se zřídka mohou vyskytnout těžké komplikace ohrožující životně důležité orgány, jako jsou např. porucha srdeční a dechové činnosti či porucha činnosti ledvin, vycházející z celkové anestezie (zejména u starších a celkově nemocných pacientů).
- Ze všeobecných operačních rizik je třeba zmínit i možnost vzniku trombózy (uzávěr cévy sraženinou krevní) nejčastěji cév dolních končetin a eventuální následné zanesení sražené krve do jiných tělních orgánů (embolie) – nejčastěji plic. Tyto komplikace jsou u tohoto krátkého výkonu velmi zřídka.

Nelze ani jednoznačně vyloučit, že dojde k tak závažné změně zdravotního stavu či komplikaci, která povede k další operaci nebo až k úmrtí pacienta. Dále nelze vyloučit ani výskyt ojedinělých a vzácných komplikací, které nejsou součástí tohoto výčtu.

Jaký je režim pacienta po provedení výkonu:

Vzhledem k tomu, že riziko krvácení trvá do 14 dnů po provedení výkonu, je pacientovi podávána měkká výhradně (kašovitá) strava a tekutiny, je zakázána káva, alkohol, kouření, nevhodné jsou výrazně kyselé ovocné šťávy, sycené vody a čištění zubů zubní pastou. Dovoleno jen sprchování ve vlažné vodě, je zákaz mytí vlasů. Doba hospitalizace je individuální a závislá na typu výkonu a pooperačním průběhu, průměrně bývá 7 dní. Po týdnu jsou již k dispozici výsledky histologického vyšetření. Při nečekaném výsledku (nález zhoubného nádoru) je někdy zvažována vhodnost dalších operací. Po propuštění je předpokládána doba pracovní neschopnosti 2 týdny (platí i pro školní docházku). Trvá omezení fyzické aktivity, podávání pouze měkké nedráždivé stravy a mytí jen ve vlažné vodě. Očkování dětí by mělo proběhnout až za 6 týdnů po výkonu. Omezení v obvyklém způsobu života a v pracovní schopnosti je u každého pacienta individuální, a to s přihlédnutím k povaze onemocnění, hojení a společenskému a pracovnímu zapojení po zákroku. Jednotlivá omezení s Vámi po provedení zákroku probere lékař.

Předpokládaný prospěch výkonu:

Zamezení opakovaných angín, odstranění ložiska infekce, zlepšení průchodnosti dýchacích a polykacích cest.

Byl (a) jsem svým ošetřujícím lékařem poučen (a) o významu pořízení audiovizuálních záznamů průběhu mé léčby, které, v případě mého souhlasu, mohou být použity pro vědecké a studijní účely a mohou být prezentovány na seminářích

Karlovarské krajské nemocnice a. s., na kongresech, event. publikovány v odborných časopisech. Záznamy budou pořízeny jenom z těch částí mého těla, které přímo souvisí s léčbou. Byl (a) jsem poučen (a), že při jejich jakékoliv prezentaci nebudou zveřejňovány osobní údaje o mé osobě (jméno, příjmení) a citlivé údaje ani další znaky, které by vedly k bližší identifikaci mé osoby:

ANO NE

Doplňující údaje lékaře (nutno doplnit nebo proškrtnout):

.....
.....

Já, níže podepsaný pacient (zákonný zástupce, opatrovník) prohlašuji, že jsem byl lékařem srozumitelně informován o účelu a povaze, předpokládaném prospěchu, následcích a možných rizicích plánovaného lékařského výkonu uvedeného výše. Měl/a jsem možnost klást lékaři doplňující dotazy a veškeré mé dotazy byly srozumitelně zodpovězeny.

Jsem si vědom/a toho, že při provádění operačního výkonu může nastat neočekávaná situace, která si vyžádá rozšíření původně plánovaného výkonu nebo provedení dalšího nutného výkonu pro záchranu mého zdraví či života. Na základě tohoto poučení prohlašuji, že souhlasím s uvedeným operačním výkonem i s podáním anestezie.

Jsem srozuměn/a s tím, že operační výkon nemusí být proveden lékařem, který mne doposud ošetřoval.

Datum:.....

Podpis pacienta (zákonného zástupce, opatrovníka):.....

Prohlašuji, že jsem vysvětlil podstatu operačního výkonu pacientovi způsobem, který byl podle mého soudu pro pacienta srozumitelný. Se způsobem plánované anestezie/sedace byl seznámen lékařem – anesteziologem.

Rovněž jsem pacienta seznámil s důsledky tohoto výkonu a s možnými častějšími komplikacemi, zejména s riziky uvedenými výše v tomto poučení.

Datum:.....

Jméno lékaře:..... **Podpis:**.....